

Bij de wieg van een Hindoestaans woonproject voor jong en oud

Inleiding mini-conferentie "Hier dromen wij vaneen meergeneratie woonproject voor Hindoestanen in Den Haag".

dr. Vincent Smit, lector grootstedelijke ontwikkeling, Haagse Hogeschool

21 februari 2007

Wij staan hier aan de wieg van een nieuw project: hindoestaanse meergeneratiewoningen. Na zo'n vijftientig projecten van groepswonen voor ouderen van verschillende herkomst, is er nu een initiatief waarin voor één etnische groep een project voor jong en oud wordt ontwikkeld. Dus: niet één leeftijdsgroep en meerdere ethniciteiten, maar één ethniciteit en meerdere leeftijdsgroepen.

Dit is een interessante toevoeging aan het arsenaal. Mensen worden nu niet samengebracht op basis van hun leeftijd, maar op basis van hun culturele oriëntatie. De ene clustering is niet op voorhand beter dan de andere. Het ene is er al, het andere komt er aan. Het is een verrijking van het woningaanbod, van de mogelijkheden om te wonen en te blijven wonen in de stad. En dat is al heel wat.

Hoewel het project zich richt op één etnische groep, is het verleidelijk dit project te scharen onder de titel van Multicultureel Bouwen en dat is het ook als we niet de schaal van het complex, maar van de wijk of het stadsdeel als uitgangspunt nemen: "het tot uitdrukking laten komen van culturele diversiteit in de gebouwde omgeving". In de brochure lezen we ook "het complex geven we graag een uitdagende architectonische uitstraling, met Oosterse elementen". We mogen er dus op rekenen dat de stad in haar fysieke verschijningsvorm er in variëteit op vooruit zal gaan. In de uitstraling van de gebouwde omgeving zal sterker gaan doorklinken dat de stad een gevarieerde bevolking binnen haar grenzen heeft. Onvermijdelijk loopt de gebouwde omgeving altijd achter op de dynamiek in de bevolking. De bevolking verandert sneller dan de gebouwen. Dit alleen al is op zichzelf al een reden om ruimte te geven de aansluiting, ook in culturele zin, tussen vraag en aanbod te verbeteren.

Maar zo gemakkelijk komen we er niet vanaf. Dit soort projecten wordt regelmatig bestookt met vragen over de betekenis ervan voor de integratie van allochtonen, en met een vrees voor afzondering van allochtonen ten opzichte van autochtonen enzovoort.

Met of zonder uw goedvinden wil ik hier twee stellingen over multicultureel bouwen en integratie verwerpen.

Stelling-1: multicultureel bouwen is slecht voor de integratie. Dus "rem"

Stelling-2: multicultureel bouwen is goed voor de integratie. Dus "motor"

In de eerste stelling is een sterke assimilatielijin te ontdekken. Zij die van buiten komen horen zich aan te passen aan de Nederlandse samenleving. Alle uitingen die de eigenheid onderstrepen, maken duidelijk dat die aanpassing er niet is en zijn om die reden ongewenst. Los van de wenselijkheid en de haalbaarheid van allerlei assimilatiepogingen zou men in elk geval kunnen tegenwerpen dat burgers in de vrije westerse wereld hun leven zoveel mogelijk zelf willen en kunnen inrichten en dat hen om deze reden niet het recht ontzegd mag worden een eigen woningbouwproject te ontwerpen. Een betere indicatie van aangepast gedrag bestaat eigenlijk niet!

In de tweede stelling is een positief beeld voor etnische verscheidenheid zichtbaar. Verwacht wordt dat dergelijke projecten een bijdrage leveren aan zelfbewustzijn en trots, hetgeen bevorderlijk is voor integratie in de samenleving. Maar voor integratie is veel meer nodig: taal en onderwijs, stages en arbeidsplaatsen, een goede onderhandelingpositie op de regionale woningmarkt met keuzemogelijkheden om door te stromen. En dat is andere koek. Het leggen van een grote hypotheek van sociale integratie op het multiculturele bouwen is daarom riskant, juist vanwege het grote belang van de andere beleidsvelden.